

Veselības ministrija: prioritāri jāizvēlas medicīniskā vai higiēniskā sejas maska

Publicēts: 20.10.2020.

Covid-19

Veselības ministrija

Lai noteikumi par sejas masku obligātu lietošanu būtu skaidrāki, valdība šodien, 20. oktobrī, precizēja noteikumu redakciju un pavadošo skaidrojumu (noteikumu grozījumu anotāciju). Tāpat veikti citi precizējumi, lai risinātu dažādas situācijas, piemēram, noteikta kārtība, kā personas no ārvalstīm var ierasties Latvijā uz bērēm.

Šobrīd sejas maskas obligāti jāvalkā:

sabiedriskajā transportā; taksometros pasažieriem un vadītājam, ja nav izveidota cita veida speciāla barjera, piemēram, sieniņa; autoostās, dzelzceļa stacijās, ostās un lidostā; veikalā, aptiekā, pastā, degvielas uzpildes stacijās un citās tirdzniecības vietās iekštelpās; muzejā, bibliotēkā, izstāžu zālēs, koncertzālēs, kinoteātros un līdzīgās vietās, ja tur nenotiek pasākums ar personalizētām sēdvietām; baznīcās, ja tur nenotiek pasākums ar personalizētām sēdvietām; ārstniecības iestādēs; sniedzot pakalpojumu iekštelpās, kur nevar ievērot 2 metru distanci, nav fiziski atdalošu barjeru un uzturas ilgāk par 15 minūtēm.

Šajos gadījumos vispareizāk būtu lietot medicīniskās un nemedicīniskās (auduma) sejas maskas. Atbilstoši Pasaules veselības organizācijas (PVO) [rekomendācijām](#) sejas aizsegam jābūt:

cieši pieguļošam sejai; viegli nomaināmam, ja tas kļuvis mitrs vai netīrs; izgatavotam no tāda materiāla, ko var mazgāt 60oC temperatūrā, lai iznīcinātu iespējamo piesārņojumu ar mikroorganismiem; pietiekamai elpošanas ceļu pilienu aizturei, tajā pat laikā nodrošinot brīvu elpošanu.

Šādus nosacījumus nevar nodrošināt ar šallēm, lakatiņiem vai citiem pielāgotiem aizsegiem, jo tie nepieguļ cieši sejai, tos nav

iespējams ērti un pareizi nomainīt, kā arī šos izstrādājumus ne vienmēr var mazgāt 60oC temperatūrā. Tāpat, ņemot vērā materiālus, no kā parasti izgatavo šalles un lakatiņus, tie nenodrošina pietiekamu elpceļu pielietu aizturi. Pilnībā šādiem nosacījumiem atbilst medicīniskās sejas maskas, kas ir sertificētas. Kā arī nepieciešamo aizsardzību var nodrošināt izmantojot pareizi izgatavotu nemedicīnisko masku. Tai jābūt izgatavotai no vismaz trīs kārtām atbilstoša materiāla (kokvilna, neilons u.tml.) un kurai ir saites tās fiksēšanai aiz ausīm vai sasiešanai aiz galvas.

Šobrīd ir pierādīta sejas masku efektivitāte Covid-19 izplatības ierobežošanai, tādēļ prioritāri aizsardzībai ir jāizvēlas medicīniskā vai higiēniskā sejas maska. Arī darba devējiem, kas nodrošina pakalpojumu sniegšanu tur, kur pulcējas liels skaits cilvēku (tirdzniecības vietās, kultūras pasākumu vietās, kā arī sabiedriskajā transportā) darbinieku aizsardzībai primāri būtu jāizvēlas sejas maskas. Nepieciešamības gadījumā, ja nav pieejamas sejas maskas vai arī to lietošana izsauc būtiskas veselības problēmas, persona aizsardzībai var lietot sejas vairogus.

Sejas masku var nelietot:

bērni līdz 13 gadu vecumam (no 13 gadiem sejas maska ir jālieto); cilvēki ar acīmredzamiem kustību traucējumiem, kas apgrūtina maskas uzlikšanu; cilvēki ar psihiskās veselības traucējumiem, kuru dēļ trūkst spēju vai iemaņu sejas maskas lietošanai; persona, kas ir slimojusi ar Covid-19 un izveseļojusies (jābūt dokumentiem, kas to apliecina).

Vienlaikus alkohola vai citu apreibinošo vielu ietekme nav pamats sejas maskas nelietošanai.

Jāuzsver, ka nav zinātniska pamatojuma, ka sejas maskas lietošana var pasliktināt cilvēku ar elpošanas ceļu, sirds asinsvadu vai citām hroniskām slimībām veselības stāvokli. Ja cilvēks nevar lietot medicīnisko vai nemedicīnisko sejas masku, ir iespēja izmantot arī sejas vairogu. To var izmantot arī personas ar dzirdes un runas traucējumiem.

Valdība šodien precizēja arī vairākas citas normas, tai skaitā nosakot, ka personas, kuras Latvijā ieradušās uz bērēm (arī, lai tās organizētu) šajā laikā var neievērot pašizolāciju. Vienlaikus ir jāvalkā sejas maska, jāizvairās no cieša kontakta ar citiem un nedrīkst apmeklēt bērū mielastu. Ārpus bērū apmeklējuma ir jāievēro pašizolācija.

Tāpat precizēts, ka pašizolāciju var neievērot transplantoloģijas speciālisti, kas šķērso Latvijas robežu, lai operatīvi paņemtu un nogādātu ārstniecības iestādē nepieciešamo transplantantu, un speciālisti (ES pilsoņi un pastāvīgie iedzīvotāji), kuri Latvijā ir ieradušies pēc klīnisko universitāšu slimnīcu uzaicinājuma, lai sniegtu akūti nepieciešamas konsultācijas.

Biezāk uzdotie jautājumi un atbildes par sejas maskām lasāmi [VM mājas lapā](#).

Sejas maska obligāti jāvalkā:

- sabiedriskajā transportā
- taksometrā, ja nav aizsargbarjeras
- autoostā, dzelzceļa stacijā, ostā un lidostā
- veikalā, aptiekā, pastā, degvielas uzpildes stacijā un citās tirdzniecības vietās
- muzejā, bibliotēkā, izstāžu zālē, koncertzālē un līdzīgās vietās, ja nav pasākuma ar personalizētām sēdvietām
- baznīcā, ja nav pasākuma ar personalizētām sēdvietām
- ārstniecības iestādē

sniegtot pakalpojumu iekšējais, kur nevar ievērot 2 metru distanci, nav fiziski atdalošu barjeru un uzturas ilgāk par 15 minūtēm.

 Aktuālā informācija par COVID-19 www.spkc.gov.lv www.covid19.gov.lv

Ko var izmantot?

Auduma masku

- Tā var būt pašdarināta - no trijām blīvi austa auduma kārtām.
- Maskai cieši jāpieguļ sejai, to nostiprinot ar saitēm

Medicīnisko masku

- Nopērkama aptiekā vai veikalā

Aktuālā informācija
par COVID-19

www.spkc.gov.lv
www.covid19.gov.lv

Kā sejas masku lietot pareizi?

Pirms uzliec un noņem sejas masku,
nomazgā vai dezinficē rokas

Sejas maskai pilnībā jānosedz seja no
deguna līdz zodam un labi jāpieguļ sejai
(deguns nedrīkst būt ārpus maskas)

Neaiztiek sejas masku un seju
ar nemazgātām rokām

Aktuālā informācija
par COVID-19

www.spkc.gov.lv
www.covid19.gov.lv

Kā sejas masku lietot pareizi?

Ja sejas maska kļūst mitra, tā jānomaina ar citu – tīru un sausu

Sejas masku nedrīkst noņemt daļēji (piemēram, novilkt uz zoda vai kakla) un pēc tam lietot atkārtoti

Noņemot sejas masku, nepieskaries tās priekšpusei

Aktuālā informācija
par COVID-19

www.spkc.gov.lv
www.covid19.gov.lv

Anna Strapcāne

VM Komunikācijas speciāliste

tālrunis: 60005509; 28346707

e-pasts: anna.strapcane@vm.gov.lv

<https://www.mk.gov.lv/lv/jaunums/veselibas-ministrija-prioritari-jaizvelas-mediciniska-vai-higieniska-sejas-masku>